Journal of Research and Development
A Multidisciplinary International Level Referred and Double Blind Peer Reviewed, Open Access
ISSN : 2230-9578 | Website: https://jrdrvb.org Volume-18, Issue-1(A)| January - 2026

Original Article

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು

ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು., ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು
Email: krishnegowdakrish@gmail.com

Manuscript ID:
JRD -2026-180136
ISSN: 2230-9578
Volume 18
Issue 1(A)
Pp. 177-180
January - 2026
Submitted: 18 Dec. 2025
Revised: 28 Dec. 2025
Accepted: 13 Jan. 2026
Published: 31 Jan. 2026

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಾಡಿನ ಘನತೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿರದೆ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ,ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಮೆರಗನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಮಯವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯು ಜನಪದೀಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಲ್ಲಿತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಲೆತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನವೇ ಜನಪದ ಹೀಗೆ ಕಂಡುಬಂದತಹ ಭಾಷೆ ಲಿಪಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯಮಯವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳಂತಹ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನಿರಂತರವಾಗಿಕಂಡುಬರುವ**A**ತಹ ರಾಜಕೀಯ,ಆರ್ಥಿಕತೆ,ಸಾಮಾಜಿಕತೆ,ಶೈಕ್ಷಣಿಕತೆಈತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಂತರಗಳಿ**A**ದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ,ಶೈಲಿ,ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು, ಕಾವ್ಯದ ಆಕರ-ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹಲವಾರು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಎಂದರೇ "ಒಂದು ಘಟ್ಟದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಎಂದರ್ಥ". ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ**A**ತಹ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶೈಲಿ,ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

Quick Response Code:
Website:
https://jrdrvb.org/

DOI:
10.5281/zenodo.18629849

OPEN ACCESS

Creative Commons (CC BY-NC-SA 4.0)
This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International Public License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work noncommercially, as long as appropriate credit is given and the new creations ae licensed under the idential terms.

Address for correspondence:
ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು., ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

How to cite this article:
*ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ. (2026). **ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು.** Journal of Research & Development, 18(1(A)), 177–180. https://doi.org/10.5281/zenodo.18629849*

Journal of Research and Development
A Multidisciplinary International Level Referred and Double Blind Peer Reviewed, Open Access
ISSN : 2230-9578 | Website: https://jrdrvb.org Volume-18, Issue-1(A)| January - 2026

ಪಂಪಪೂರ್ವ ಯುಗ: ಭಾಷೆಯ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಗೆಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಿಚಾರಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ ಐದನೇ ಶತಮಾನ (೪೫೦) ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ದಾನ ಶಾಸನವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಭಾಷೆ ಪೂರ್ವದ ಹಳೆಗನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಗ್ರಂಥವಾದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ದೊರೆತದ್ದು ಕೂಡ ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ. ಇಲ್ಲಿ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಗಿAತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಅಲಂಕಾರ ಗ್ರಂಥವಾದ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದ ಮತ್ತು ಜನರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಪಂಪನಿಗಿAತ ಪೂರ್ವಿಕರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ವಿದ್ವಾಂಸರೆAದರೆ ಅಸಗ (ಕ್ರಿ.ಶ ೮೫೩) (ಕರ್ಣಾಟ ಕುಮಾರ ಸಂಭವ) ಹಾಗೂ ಒಂದನೇ ಗುಣವರ್ಮ(ಹರಿವಂಶ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರಕವೆಂಬ) ಮುಂತಾದವರು ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಪಂಪಯುಗ: ಈ ಘಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಸುಮಾರು ೧೦ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ೧೨ನೇಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಪೂರ್ವ ಯುಗಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತಿಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವು ಧರ್ಮಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ,ರೌದ್ರ ರಸಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನವಾಗಿದ್ದು ಭಾಷೆ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಮಯವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ಕುಸುರಿ ರಾಜಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ ಮನೆತನಗಳಾದ ರಾಷ್ಟ್ರçಕೂಟರು ಗಂಗರು,ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಎರಡು ಬಗೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಲೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಲೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ ಈ ಘಟ್ಟದ ಕವಿಗಳು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ. ಅಂದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರೆAದರೆ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಜನ್ನ, ನಾಗವರ್ಮ, ಚಾವುಂಡರಾಯ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ನಯಸೇನ ಮುತಾಂದವರು.

ವಚನಯುಗ: ಈ ಯುಗವು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳಾದ ವಚನ, ರಗಳೆ, ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು, ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಯುಗಕ್ಕಿಂತ ಈ ಘಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಚನ ಚಳುವಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ, ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ರಾಂತೀಯ ಘಟ್ಟಗಳು ಉಂಟಾದ್ದರಿAದ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ತಲೆದೂರಿದವು. ಮಾರ್ಗಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಜಾಶ್ರಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಸಮಾಜದ ವಿಂಡಬನೆ, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ, ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬ ಅಂಶಗಳು ಜನರಿಗೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿ ವಚನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಚನ ಎಂದರೇ: " ಮಾತು" ವಚನಕಾರರು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡAತಹ ಅನುಭವ ಮiತ್ತು ಅನುಭಾವದ ತಿರುಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ವಚನಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಅಂದಿನ ಜನರಿಗೆ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದರು.

ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಚನಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು

Journal of Research and Development
A Multidisciplinary International Level Referred and Double Blind Peer Reviewed, Open Access
ISSN : 2230-9578 | Website: https://jrdrvb.org Volume-18, Issue-1(A)| January - 2026

ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಶರಣರೇ ವಚನದ ನಾಯಕರು. ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡAತೆ ವಚನಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. ಇಲ್ಲಿ ಕದನವನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ದೇಶೀಯತೆಯನ್ನು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಗಳೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ರಾಘವಾಂಕರು ರಗಳೆ ಮತ್ತು ಷಟ್ಪಧಿಗಳೆಂಬ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹರಿಹರನನ್ನು ರಗಳೆ ಕವಿ ಎಂದು (ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ) ರಾಘವಾಂಕನನ್ನು ಷಟ್ಪಧಿಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು (ವೀರೇಶ ಚರಿತೆ)ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆದ್ಯ ವಚನಕಾರರೆಂದರೆ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು, ಸಿದ್ದರಾಮ, ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಮಾದರ ಚನ್ನಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳಾ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಾದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ ಮುಂತಾದವರು.

ಭಾಗವತ ಮತ್ತು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ವಚನಗಳ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಪದ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ ಈ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿತು. ಭಾಗವತ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊAಡು ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಷಟ್ಪದಿಗಳ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಗತ್ಯದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಸರ ಕೊಡುಗೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭಾಗವತ ದಾಸರೆಂದರೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ(ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿ) ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ (ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣ) ತಿಮ್ಮಕವಿ, ಚಾಟು ವಿಠ್ಠಲ, ಕನಕದಾಸರು, ಪುರಂದರದಾಸರು,

ವ್ಯಾಸರಾಯ,ವಾದಿರಾಜ ಮುಂತಾದವರು.

ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ನ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಪದದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಪದಸೃಷ್ಠಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ, ನಾಡು-ನುಡಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುರುಷರ ಚಿಂತನೆ, ಪ್ರಕೃತಿ-ಪ್ರೇಮ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.ಇಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪು.ತಿ.ನ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ರವರ ವಿಭಿನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮತ್ತೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊAಡು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಪದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬಡವರ, ಶ್ರಮಿಕರ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ವಾಸ್ತವದ ಕಠೋರಮುಖಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದು ಜನರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂಧಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅಂದಿನ ಕವಿಗಳಾದ ಚದುರಂಗ, ಅಡಿಗರು, ಲಂಕೇಶ್, ಕಟ್ಟೀಮುನಿರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತ್ತ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಶಗಳಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ,ಅಸಂಗತವಾದ,ಸಿನಿಕತನಗಳಿAದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಳವಳಿ, ನವಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯಾದವು. ನಂತರ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಮಾಜಿಕ,ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಅಸಮಾನತೆ,ದಲಿತರ ದಾರುಣ ಜೀವನಕ್ರಮ, ಸಂವೇದನೆ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ವಾದದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟçದ ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂರ್ಸ÷್ಗಳಿAದ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತು ರೂಪವೇ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸ್ತಿçÃವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸ್ತಿಯರ ದುರಂತ ಬದುಕು ಅಸಮಾನತೆಗಳ ವಿರೋಧ ಹೋರಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು

ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂತರಗೊAಡಿತು.

Journal of Research and Development
A Multidisciplinary International Level Referred and Double Blind Peer Reviewed, Open Access
ISSN : 2230-9578 | Website: https://jrdrvb.org Volume-18, Issue-1(A)| January - 2026

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ರಿ.ಶ ೪೫೦ರ ಶತಮಾನದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಈ ದಿನದವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ಮನೋಭಾವನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿಯೂ ಅಂದಿನ ಕಾಲ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಸ್ತು ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ,ಬೆಳೆಸುವ,ಬಳಸುವ ಕಾಯಕ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ:ರಂ.ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ.

೨. ಪಂಪ ಪೂರ್ವ ಯುಗ:ಡಾ.ಎಲ್.ಬಸವರಾಜು.

೩. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗಾತಿ:ಕೀರ್ತನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ.